

De luidklokken in de toren van de Mauritiuskerk

Eeuwenlang hingen de luidklokken van IJlst in de kerktoren; eerst in die van de Sint Mauritiuskerk op het oude gedeelte van de begraafplaats, sinds 1830 in de toren van de Nederlandse Hervormde kerk, nu Mauritiuskerk. Maar...de oorspronkelijke grote klok staat nu op een sokkel langs de Stadslaan en in de toren hangt een kopie. Kan dat anders?

In de toren van de Sint Mauritiuskerk hing de in 1545 door Geert van Wou II en Johan ter Steghe uit Kampen gegoten klok, welke in 1700 gezelschap kreeg van een door de Friese klokkengieter Petrus Overney te Leeuwarden gegoten kleinere klok. Nadat de Sint Mauritiuskerk in verval raakte, buiten gebruik werd gesteld en rond 1820 gesloopt, werden beide klokken in de toren van de Nederlandse Hervormde kerk gehangen, waar ze jarenlang over IJlst waakten.

Verdwenen en teruggekeerd

De klok is tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter gevorderd en afgevoerd naar Hamburg om gesmolten te worden. Het brons zou gebruikt worden voor de Duitse wapenindustrie. Gelukkig kwamen beide klokken na de oorlog weer terug in IJlst, maar de grote klok, genaamd Salvator, was door het transport ernstig beschadigd geraakt. Er is gepoogd de schade door middel van lassen te herstellen. Helaas beheerste men de techniek van het kloklassen toen nog niet zo goed zoals men dat tegenwoordig kan. De klok vertoonde na verloop van tijd opnieuw een scheur en kon niet meer hersteld worden. In de jaren zeventig van de vorige eeuw is een exacte replica van de klok gegoten door Eijsbouts te Asten (N-Br.). De oude, oorspronkelijke Salvator klok, kreeg een plekje op een verhoging van keien in een plantsoen aan de Stadslaan.

Kan de oude klok in ere hersteld worden?

Deze grote klok, maar ook de kleine klok, is van grote historische, monumentale waarde en is nu aan weer en wind blootgesteld, maar ook aan andere onverhoopte situaties. Daarom zou voor deze klok een andere, betere bestemming moeten worden gevonden. En dat kan! Een mogelijkheid zou zijn de klok in bruikleen te geven aan bijvoorbeeld het Klokkengieterijmuseum te Heiligerlee, maar dan verdwijnt de klok uit IJlst en dat zou jammer zijn. Een andere mogelijkheid zou kunnen zijn de klok opnieuw te

laten lassen. Daarna zou zij weer bruikbaar zijn! En zou het niet geweldig zijn om de klok daarna weer in de toren te hangen en dan beide klokken aan rechte houten luidassen te hangen in plaats van de huidige stalen kruk luidassen. Hierdoor zouden de klokken optimaal en historisch verantwoord klinken.

Wat te doen met de replica van de klok?

Maar wat in dat geval te doen met de 'nieuwe' klok, de replica die nu in de toren hangt? Ook hiervoor zijn weer enkele oplossingen denkbaar. Gekeken kan worden naar herbesteding in de directe omgeving, zoals in een klokkenstoel op het oude gedeelte van de begraafplaats, waar vroeger de oude kerk heeft gestaan. Een andere mogelijkheid zou kunnen zijn de klok te verkopen, of voor herbesteding of aanbieden aan een klokkengieter voor de brons waarde / omsmelten. De opbrengst van de verkoop kan dan weer geïnvesteerd worden in de restauratie van de oude klok in de toren. En misschien zijn er nog andere opties. Waarom dit artikel? Omdat het van belang is dat de IJlster gemeenschap hierbij betrokken wordt en meedenkt over deze plannen. Laat weten wat u vindt van het plan om de originele grote Salvator klok te laten herstellen en deze weer op oorspronkelijke wijze in de toren van de Mauritiuskerk op te hangen.

Wat vindt 'IJlst'?

En wat vindt u dat er moet gebeuren met de replica van deze klok. Herbesteding elders, verkopen voor de brons waarde, plaatsen in een klokkenstoel op de begraafplaats of...? Uw reacties kunt u voor 1 mei a.s. sturen naar mailadres info@itdrylterkypmantsje.nl, t.a.v. Edsko Hekman. Hier worden alle reacties verzameld en geïnventariseerd. De conclusies leest u in het meinumnummer van It Drylter Kypmantsje en uiteraard wordt u op de hoogte gehouden van de verdere ontwikkelingen.

